

[Socialministeren.]

Med disse bemærkninger skal jeg herved anbefale lovforslagene til det høje folketinges velvillige behandling.

Ministeren for offentlige arbejder (Lindberg): Herved tillader jeg mig for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om ændringer i postloven.

Post- og telegrafvæsenets regnskab for finansåret 1964-65 må formodes at slutte med et overskud på omkring ved 75 mill. kr.

Imidlertid vil tjenestegrenen post, selv når der ses bort fra de pr. 1. januar i år gennemførte lønforhøjelser til tjenestemandene, der alene for postsiden betyder en årlig merudgift på ca. 34 mill. kr., i dette samlede regnskab med overskud tegne sig for et underskud.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, må det påregnes, at tjenestegrenen post med de nuværende takster i næste finansår (1965-66) vil give et betydeligt underskud, idet der ud over de forøgede tjenestemandslønninger, som da vil påvirke regnskabet gennem et helt år, må forudses yderligere væsentlige merudgifter til lønninger, herunder lønninger til ikke-tjenestemænd, postbefordring m. v.

En takstforhøjelse må derfor anses for at være særdeles rimelig ud fra et forretningsmæssigt synspunkt.

Uden at foregribe for meget af begivenhedernes gang og komme ind på spørgsmålet om enhedstelevæsen vil det vist være realistisk allerede nu at tage i betragtning, at der i forbindelse med en eventuel oprettelse af et enhedstelevæsen her i landet kan blive tale om en adskillelse af post- og telegrafvæsenets tjenestegrene, og at det økonomiske udgangspunkt for et postvæsen, der skal stå på egne ben, hellere bør være et regnskab med indtægter og udgifter, der hviler i sig selv, end et regnskab, der fra begyndelsen udviser et større underskud.

Som det fremgår af lovforslaget og de dertil knyttede bemærkninger, er der i hovedtræk regnet med følgende forhøjelser:

Portoen for breve af vægt 50 g og derunder forhøjes med 5 øre fra 35 øre til 40 øre. For de øvrige vægtsatser bliver forhøjelserne på henholdsvis 10 og 30 øre. Den relativt store forhøjelse af portoen for de tungeste breve anser jeg for rigtig bl. a. ud fra den

betragtning, at disse forsendelser på grund af deres vægt og format ikke i samme omfang som de lettere og normalt mindre forsendelser kan indgå i den voksende maskinelle behandling af brevposten, men må underkastes en manuel behandling.

Portoen for enkelte brevkort forhøjes fra 25 øre til 30 øre.

Portoen for tryksager og vareprøver af vægt 50 g og derunder forhøjes fra 15 øre til 20 øre. For de højere vægtsatser bliver forhøjelsen på 10 øre.

En overførsel af forsendelsesarten forretningspapirer fra postlovens § 1 til samme lovs § 2, som det er foreslået, vil indebære, at taksten for disse forsendelser skal fastsættes administrativt. Det er hensigten at foretage en forhøjelse af denne porto svarende til forhøjelserne for de øvrige brevforsendelser.

Den foreslåede forhøjelse af portoen for pakker er ud fra et forretningsmæssigt synspunkt nødvendig. Det bemærkes, at pakkebesørgelsen lægger beslag på megen manuel arbejdskraft og meget materiel, herunder jernbanevogne samt biler til omdelingen, der på grund af den tiltagende trafik i byerne bliver stadig vanskeligere og mere tidkrævende. Også ved posthusbyggeriet må der tilskrives de i forhold til brevforsendelser meget pladskrævende pakker store anlægsudgifter. Der kan i forbindelse med et forslag om forhøjelse af pakkeportoen i øvrigt være grund til at bemærke, at der i forbindelse med den hurtigt fremadskridende motorisering inden for omdelingstjenesten i landdistriktet gradvis videreføres en betydelig forbedring af pakkebesørgelsen i landdistriktet, idet landbefolkningen på de motoriserede ruter får postpakkerne bragt til døren, medens de tidligere selv skulle hente i hvert fald pakker over 1 kg på posthuset.

For dagblade, ugeblade og tidsskrifter foreslås forhøjelse af nummer-, overvægts-, abonnements- og anmeldelsesportoen.

Avisindtægterne er for finansåret 1964-65 med de nuværende takster budgetteret til ca. 40 mill. kr. Efter de indtil nu foreliggende regnskabstal ser det dog ud til, at indtægterne vil komme til at ligge lidt over dette tal, men det må i denne forbindelse ikke overses, at den ikke forudsete stigning i avismassen, der medfører de større indtæg-

[Ministoren for offentlige arbejder.]

ter, også vil have bevirket en stigning i postvæsenets udgifter til avisbesørgelsen.

De foreslåede forhøjelser af avisportoer påregnes at ville give en indtægtsstigning på ca. 7 mill. kr. årlig. Ved en indtægtsstigning af denne størrelsesorden vil den procentuelle forhøjelse af avisportoer ligge på linje med forhøjelsen af den samlede portoindtægt for de øvrige postforsendelser.

En forhøjelse af avisportoer med ca. 7 mill. kr. betyder, at der vil være skaffet nogenlunde dækning for avisbesørgelsens andel af de udgiftsstigninger, der vil indtræde i postvæsenet efter den 1. januar 1965, hvorimod der ikke vil være skaffet dækning for udgiftsstigninger, der har fundet sted i tiden fra den 1. januar 1964, hvor den sidste portoforhøjelse for aviser blev gennemført, til den 1. januar 1965. Dertil kommer, at der ved den sidste portoforhøjelse ikke blev opnået dækning for et allerede da beregnet underskud på avisbesørgelsen på ca. 8 mill. kr., idet bemærkes, at dette underskud alene er beregnet på grundlag af de merudgifter, som avisbesørgelsen medfører.

Forhøjelserne er for aviser af takstklasse B, hvortil langt det overvejende antal aviser er henført, i hovedtræk følgende:

Nummerporto for dagblade: 0,6 øre fra 3,8 øre til 4,4 øre.

Nummerporto for ugeblade: 1,2 øre fra 6,9 øre til 8,1 øre.

Overvægtsporto for dagblade: 0,9 øre fra 5,5 øre til 6,4 øre.

Overvægtsporto for ugeblade: 1,3 øre fra 7,7 øre til 9,0 øre.

Abonnementsporto: 30 øre fra 120 øre, 150 øre og 210 øre til henholdsvis 150 øre, 180 øre og 240 øre for henholdsvis et kvartal eller kortere termin, et halvår og et år.

Anmeldelsesporto: 5 øre fra 30 øre til 35 øre pr. kvartal eller kortere termin.

Forhøjelsen af portoandelene for dagblade, ugeblade og tidsskrifter medfører følgende samlede forhøjelse af portoer for disse blade i forhold til de nuværende takster:

Portoen for et anmeldt dagblad af vægt 50 g pr. nummer og med 76 numre pr. termin forhøjes med 0,7 øre pr. nummer til 4,9 øre og for et abonneret dagblad af samme vægt og med samme udgiveshyppighed 1 øre pr. nummer til 6,4 øre.

Portoen for et anmeldt dagblad af vægt 180 g pr. nummer og med 90 numre pr. termin forhøjes med 1,8 øre til 13,1 øre og et abonneret dagblad af samme vægt med tilsvarende udgiveshyppighed med 2,1 øre til 14,4 øre.

Portoen for et anmeldt ugeblad af vægt 35 g pr. nummer forhøjes med 1,7 øre til 10,9 øre og for et abonneret ugeblad med 3 måneders termin og af samme vægt med 3,5 øre til 19,7 øre.

Portoen for et anmeldt ugeblad af vægt 180 g pr. nummer forhøjes med 3,5 øre til 23,9 øre og et abonneret ugeblad af samme vægt og med 3 måneders termin med 5,4 øre til 32,7 øre.

For udgiverkorsbånd foreslås vægtportoer forhøjet med 3 øre til 19,5 øre pr. ½ kg for takstklasse A og med 2 øre til 13 øre pr. ½ kg for takstklasse B. Den faste porto på 5 øre pr. udgiverkorsbånd bibeholdes uændret for udgiverkorsbånd af begge takstklasser.

Takstforhøjelserne foreslås gennemført fra den 15. maj i år, idet dog forhøjelserne for dagblade, ugeblade og tidsskrifter samt udgiverkorsbånd først foreslås gennemført fra 1. januar 1966 bl. a. af hensyn til bladenes løbende abonnementsordninger.

Under forudsætning af uændret trafik er forhøjelserne beregnet til at give følgende omtrentlige merindtægter for et år:

Breve.....	23,5 mill. kr.
Brevkort.....	1,3 - -
Tryksager og vareprøver....	6,5 - -
Pakker.....	11,7 - -
Anbefalingsgebyr.....	1,6 - -
Postanvisninger.....	0,3 - -
Postopkrævninger og postindkasseringer.....	1,1 - -
Aviser.....	7,0 - -

I alt... 53,0 mill. kr.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, påtænkes det endvidere at forhøje en del administrativt fastsatte takster. Disse forhøjelser påregnes at ville indbringe ca. 13,9 mill. kr. årligt, således at den samlede årlige merindtægt af alle forhøjelserne af posttaksterne kan anslås at ville blive ca. 66,9 mill. kr.

Jeg kan tilføje, at det ikke er tanken at foretage forhøjelser af afgifterne vedrørende

[Ministeren for offentlige arbejder.]

den af post- og telegrafvæsenet udførte teletjeneste ud over, hvad der i givet fald måtte blive påkrævet af hensyn til en koordinering med de koncenssionerede selskabers takster, for så vidt der viser sig grundlag for at gennemføre en forhøjelse af disse. Det vil dog under alle omstændigheder kun komme til at dreje sig om et beløb af forholdsvis ringe størrelse for post- og telegrafvæsenets vedkommende, formentlig nogle få millioner kr.

Med disse bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Jeg har endvidere den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændringer i statsbaneloven*, først og fremmest med henblik på en forhøjelse af statsbanernes takster.

Forhøjelsen er i sig selv motiveret med de allerede indtrådte og de forventede stigninger i statsbanernes udgifter. De foreliggende regnskabsresultater for den forløbne del af indeværende driftsår, d. v. s. fra april til udgangen af december 1964, viser et driftsoverskud på 28,9 mill. kr., der, når beløb til afskrivning og forrentning medregnes, giver et statstilskud på 80,4 mill. kr. De tilsvarende tal for samme periode i 1963 var 12,4 og 79,8 mill. kr.

For den tilbageværende del af indeværende driftsår vil imidlertid forhøjelsen af tjenestemandslønningerne med 49 overenskomstportioner betyde en merudgift på godt 4 mill. kr. pr. måned, svarende til ca. 50 mill. kr. på et år.

Hertil kommer, at der efter det nu offentliggjorte pristal yderligere udløses en portion dyrtidstillæg, og det må påregnes, at også overenskomstfornyelserne vil medføre stigninger.

At indhente så store udgiftsstigninger gennem rationalisering lader sig ikke gøre, men jeg vil gerne gøre opmærksom på, at der ved rationalisering er opnået store fordele, bl. a. har det været muligt at få personaletallet ned på et lavere niveau end før arbejdstidsforkortelsen. Måske illustreres rationaliseringens betydning bedst derigennem, at personaleforbruget pr. præsteret 100.000 vognakselkilometer gennem de sid-

ste 5 år trods arbejdstidsforkortelsen er faldet fra 2,57 til under 2.

Ved lovforslaget er der forudset følgende forhøjelser:

Enkeltbilletpriserne forhøjes med ca. 11 pct. fra 14,4 til 16 øre pr. km på 2. klasse og fra 21,6 til 24 øre pr. km på 1. klasse.

For dobbeltbilletpriserens vedkommende må forhøjelsen ses på baggrund af, at der samtidig med ophævelsen af weekendbilletordningen er forudset indførelse af dobbeltbilletter for alle afstande med 3 dages gyldighed. For sådanne billetter vil der for afstande på 50 km og derover blive tale om en større reduktion i billetprisen i forholdet til 2 enkeltbilletter end nu.

Hidtil svarede alle dobbeltbilletpriser til enkeltbilletpris med tillæg af 50 pct. Dette forhold forudses ændret, således at 3 dages dobbeltbilletternes priser for 50 km og derover vil svare til enkeltbilletpris + 35 pct., medens priserne for dobbeltbilletter med 1 måneds gyldighed og dobbeltbilletter med 3 dages gyldighed for afstande under 30 km i princippet vil svare til enkeltbilletpris med tillæg af 60 pct. For sidstnævnte billetart foretages dog en gradvis reduktion af procenttillægget, således at overgangen til forholdet 1 til 1,35 ved 50 km udjævnes.

Den maksimale forhøjelse af dobbeltbilletpriserne bliver herefter omkring 18 pct., nemlig for billetter med 1 måneds gyldighed, medens priserne for 3 dages dobbeltbilletter, når bortses fra de ganske korte afstande, hvor priserne er så små, at afrunding til hel 10-øre kan spille en rolle, får samme procentvise forhøjelse, der dog aftager med afstandens stigning, indtil priserne fra 50 km og opefter stort set kommer til at svare til de nugældende priser for dobbeltbilletter med 1 måneds gyldighed og altså på dette sammenligningsgrundlag ikke indeholder nogen stigning.

Priserne for månedskort og ugekort mellem bestemte stationer forhøjes, således at der opnås en samlet merindtægt på ca. 10 pct. af det hidtidige provenu, men således at forhøjelsens hovedvægt lægges på kortene for de længere afstande.

Priserne for månedskort og 10 dages kort mellem samtlige stationer forhøjes med 20 pct., men månedskortene vil, ligesom det allerede er tilfældet for 10 dages kortene, herefter få udvidet gyldighedsområde, idet